

Kirken og gudstjenesten

af Nana Hauge

Det er tid for den rituelle debat om medlemstal i Folkekirken (det sker ca. hvert andet år). Dertil skal vi også trækkes igennem spørgsmålet om vedligeholdelse og brug af middelalderkirker på landet. (Pågår ca. hvert 5. år). På Fyn interesserer både TV2 og Fyens Stiftstidende sig for antallet af kirkegængere ved gudstjenesterne i de fynske kirker og for antallet af messefald i Fyens stift.

Følger man disse debatter, får man ofte indtrykket af, at kirken, altså kirkebygningen og gudstjenesten, er et problem for kirken. Hør det lige: kirken er et problem for kirken! Helt skørt i en normal verden. Ikke desto mindre foreslår konsulenter (lønnet af kirken?) differentieret vedligehold af kirker i udkantsområder – (det er newspeak for forsættigt forfald) og opportunisten taler om, at vi kan blive nødt til at ”se på” antallet af gudstjenester.

Det forekommer mig, at færre gudstjenester snart i mange år har været løsningen. Jeg gad godt se en opgørelse over, hvor få gudstjenester, der efterhånden er blevet indenfor de sidste fx 50 år.

Mange steder på landet er der kun gudstjeneste hver 3. eller 4. søndag under henvisning til ”at der jo ikke bor nogen der mere” – men er der så tilsvarende flere gudstjenester i de tætbefolkede områder? Det vil jeg gerne vide.

En tur til Oxford for nylig fik mig virkelig til at tænke over dette. For i Oxford (ca. 160.000 indbyggere) er der mange, mange kirker. Flere end jeg lige kunne overskue, og nu regner jeg endda kun de anglikanske med. I hver af disse kirker er der 3-4 gudstjenester dagligt.

Jeg må indrømme, at jeg nok var forudindtaget af den megen negative omtale, der har været af den anglikanske kirke i både udenlandske og hjemlige medier. Jeg havde nok forestillet mig noget i retning af Peter Hitchens' beskrivelser af en kirke, der i iveren efter at komme tidens trends i møde, er forvandlet til en vag afglans af den ”forstyrrelse”, den engang var. I essayet ”A Church that was” begræder Hitchens, hvordan gudstjenestens skønhed og mystik er skiftet ud med mindre forstyrrende ritualer. Storhed er erstattet med sødlatne banaliteter. Evighed med endelighed.

(A Church that was, <https://www.firstthings.com/article/2016/05/a-church-that-was>)

Sådan er det helt sikkert også i Church of England, men ikke udelukkende. Og slet ikke til Evensong. Derfor blev jeg også glædeligt overrasket, da jeg deltog i Evensong flere aftener i træk. Evensong er nemlig dejlig konservativt. Her er ikke skyggen af knæfald for tidsånden eller andre

forsøg på at ”sænke tærsklen.” Ingen forsøg på at forklare eller ”tale ind i tiden”. Kun tekster – lange tekster – fra Salmernes bog, gammeltestamentlig læsning, nytestamentlig læsning, lovsangene fra det Nye Testamente. Sunget af et kor bestående af 30-40 sangere.

Lange bønner. Trosbekendelsen og fadervor. Det forunderlige og mærkelige ved bibelens tekster blev ikke forstyrret. Fortryllesen fik lov at stå. Der var mindst 2 præster medvirkende ved hver aftensang og en hjælpepræst. Der var i øvrigt næsten kun unge kirkegængere. Vi var blandt de ældste.

Jeg mener ikke vi skal eller kan holde Evensong i Danmark, men det vi kan lade os inspirere af er den frimodighed, hvormed der kaldes til gudstjeneste hver eneste søndag. Vi kan lære af at lade Bibelens tekster være i fokus i kirkens gudstjeneste. Ikke lette bønner eller sange, der grænser til det banale, ikke præstens meninger om dette eller hint – men Bibelens tekster.

Det er meget muligt, at kirken skal overveje hvordan den bruger sine midler, hvordan den tager vare på sin forvaltergerning og hvordan den tjener Gud bedst. Vi har i mange år prøvet at sekularisere os ud af det spørgsmål. Nu er tiden til at vi stopper op og begynder at samle os om det ene fornødne: Guds ord og Guds hus.

Hvorfor skal kirkerne i studiebyerne tilbyde det samme, som kan findes alle andre steder? Det er at give stene for brød. Måske skulle kirkerne i de større byer begynde at holde flere gudstjenester, med bibelen som omdrejningspunkt i stedet for meditationer og kirkeyoga.

Måske skulle man på landet satse på i det mindste at holde fast ved de gudstjenester, der trods alt stadig holdes, så der stadig kan springe en kilde for ”tilværelsen her på landet, det man ser ud i, tilværelsens gåder, jordens skønhed, livets trusler, får større dybde, når det gamle hus med tårnet er med - ikke bare som en forfærdelig interessant historisk genstand, men som et sted, hvor virkelig stadig en kilde springer.”, som forfatteren Martin A. Hansen funderer i et brev.

Hvordan kan man mene, at Guds ord ikke kan stå alene? I en kirke? Hvorfor skal det listes ind eller pakkes ind? Hvorfor skal Guds ord behandles som noget sekundært, når det nu er en kirkes eneste berettigelse og formål at forkynde?

Og hvorfor skal det hus, der er bygget til Guds ære og som har været rammen om menneskers tro i 1000 år, det særlige hus, der hæver os op fra alle fire, som Aleksander Solsjenitsyn skriver det i en rejseberetning, lade livet for andre (dyre) aktiviteter af mere eller mindre tvivlsom art?

Man kunne starte, i en periode i det mindste, med at bede i alle kirker hver dag. Det kan selv travle præster godt få tid til, og de vil helt sikkert have godt af det. Så bliver kirkerne tilmed brugt og dermed er vi ude over den evindelige diskussion om de tomme kirker. Start der. Søg først Guds rige, så skal alt andet som bekendt gives i tilgift.